

INTERGEMEENTELIJKE DIENST ARCHEOLOGIE
BRUGGE & OMMELAND

Komvest 45
8000 Brugge
T +32 [0]50 44 50 44
F +32 [0]50 61 63 67
E info@raakvlak.be
www.raakvlak.be

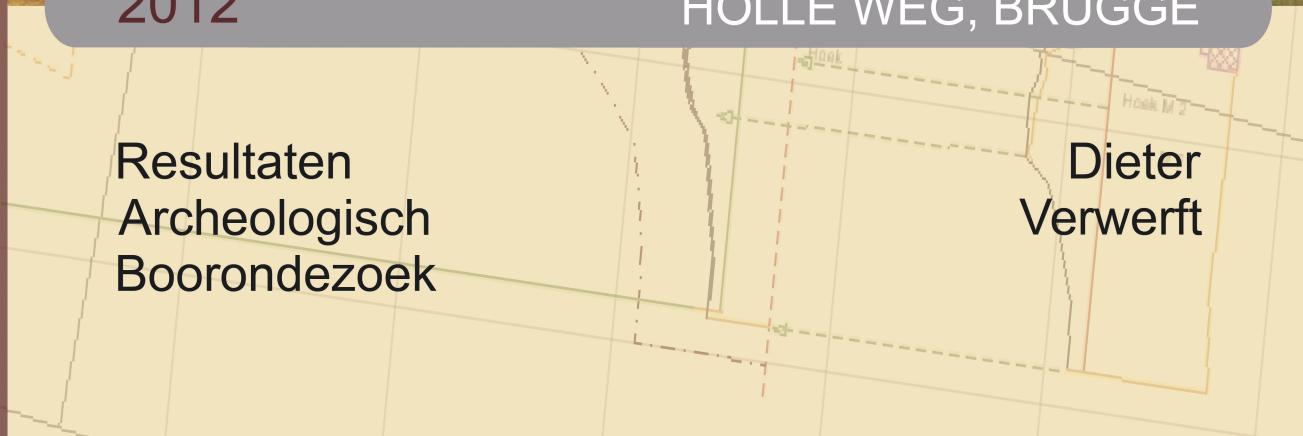

2012

HOLLE WEG, BRUGGE

Resultaten
Archeologisch
Boorondezoek

Dieter
Verwerft

Titel:

Resultaten archeologisch booronderzoek Holle Weg, Brugge

Opdrachtgever:

Agentschap Natuur en Bos

Locatie:

Holle Weg/Rijckvelde, 8000 Brugge

Periode:

7 en 8 juni 2012

Versie:

Eindrapport

Auteurs:

Dieter Verwerft

Raakvlak:

Komvest 45

8000 Brugge

T +32 [0]50 44 50 44

F +32 [0]50 61 63 67

E info@raakvlak.be

[www raakvlak.be](http://www.raakvlak.be)

Veldmedewerkers:

Thomas Lajos Lagauw en Jurgen Vandewalle

© Raakvlak, oktober 2012

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Raakvlak.

1.	Inleiding	3
2.	Situering van het projectgebied	4
2.1.	Historische situering	4
2.2.	Archeologische situering	4
2.3.	Bodemkundige situering	4
3.	Veldwerk	5
3.1.	Methodologie	5
3.2.	Resultaten	5
4.	Besluit	7
5.	Bibliografie	7

1. Inleiding

Naar aanleiding van de aanleg van een parking en een verbinding met de heemtuin en het kasteel van Rijckevelde in Brugge voert Raakvlak in juni 2012 een archeologisch booronderzoek uit. Het project verloopt in nauwe samenwerking met de opdrachtgever, het Agentschap Natuur en Bos.

Het archeologisch booronderzoek heeft tot doel het inventariseren en waarderen van potentieel archeologisch erfgoed, dat door de geplande werken wordt verstoord. De resultaten worden geëvalueerd om de voordien ongekende, archeologische waarde van het bodemarchief vast te stellen en indien nodig een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving aan te bevelen.

Op het 7.200 m² grote perceel worden 75 boringen geplaatst, verspreid over 2 dagen. Het team bestaat uit 1 archeoloog en 2 veldmedewerkers.

Fig. 1: Terreinopname van het veldwerk

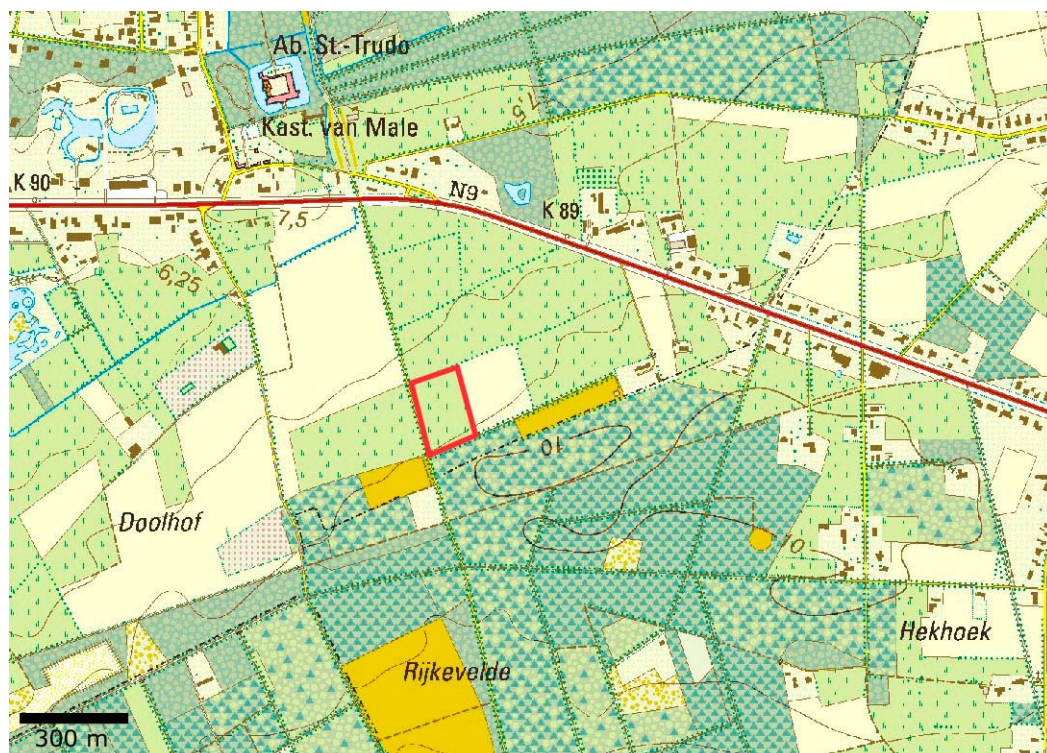

Fig. 2: Het projectgebied (rood) op de topografische kaart 1:10.000 (giswest.be)

2. Situering van het projectgebied

2.1. Historische situering

De Holle Weg in Brugge vormt de verbinding tussen de Maalsesteenweg en het kasteel van Rijckvelde. Het toponiem Holle Weg bestaat zeker al sinds 1300, terwijl de eerste vermelding van 'Rikevelde' uit 1415 dateert. Het kasteel is een leen van de Burg van Brugge en haar bewoners mogen zich sinds de late middeleeuwen 'Heren van Rijckvelde' noemen. In de 16^e eeuw ontstaat de kern van de huidige hoevegebouwen. (inventaris.onroerenderfgoed.be)

De Holle Weg is zowel op de Heraldische kaart van het Brugse Vrije uit 1560 als op de Kabinetskaart uit 1770 zichtbaar. Op beide weergaves ligt het projectgebied in een bos.

Fig. 3 Projectgebied (rood) op de Pourbuskaart

Fig. 4: Projectgebied (rood) op de Kabinetskaart (kbr.be)

2.2. Archeologische situering

De geschiedenis van het bos van Rijckvelde begint veel vroeger dan we op basis van historisch materiaal kunnen besluiten. Tijdens prospecties op verschillende velden zijn een aantal fragmenten silex verzameld. De artefacten wijzen erop dat het gebied reeds in de prehistorie bewoond was. De vondsten zijn echter te fragmentair om een precieze datering op de bewoning te kleven (Van Acker, 1985, 149-153).

2.3. Bodemkundige situering

Het projectgebied bevindt zich in Zandig Vlaanderen, op een noordgerichte helling van de zandrug tussen Brugge en Maldegem. De bodemkaart classificeert het onderzoeksterrein als vochtig zand, met een kleine strook droog zand (giswest.be/bodemkaart).

3. Veldwerk

3.1. Methodologie

Om het zandige landschap ter hoogte van het projectgebied te registreren en mogelijke steentijdvindplaatsen op te sporen zijn 75 archeologische boringen uitgevoerd. Hiervoor wordt een beroep gedaan op de methodologie die mede is uitgewerkt door prof. dr. Philippe Crombé en drs. Machteld Bats van de Universiteit Gent (Verhagen, 2011). Voor de archeologische boringen wordt een grid van 10x10 m uitgezet door een beëdigd landmeter die elk punt voorziet van een uniek locatienummer. De veldregistratie gebeurt stratigrafisch op standaard boorformulieren. In de boorstaten worden volgende gegevens per laag genoteerd: diepte, grens, kleur, vlekken, textuur, gelaagdheid, inclusies en vochtigheid. Telkens wordt de top van het pleistocene zand bemonsterd en nat uitgezeefd op 1 mm maaswijdte. Nadien wordt het zeefresidu gedroogd en uitgeselecteerd per vondstcategorie.

3.2. Resultaten

Uit de boringen blijkt dat er weinig bodemontwikkeling heeft plaatsgevonden of bewaard is. Er is geen podzol aangetroffen. In elke boring wordt de zogenaamde 'gevlekte textuur B-horizont' herkend (zie figuur 5). Onder een 20 tot 45 cm dikke ploeglaag (A-horizont) bevindt zich vaak een 10 tot 20 cm dikke B-horizont. Deze donkerbruine tot oranjebruine laag zand vertoont veel oxidoreductievlekken. Daaronder ligt de gele tot witte C-horizont, de zandige moederbodem. De diepste boringen bedragen 110 cm. De grondwatertafel ligt op 100 cm diepte.

Op basis van de relatieve hoogte (ten opzichte van het zeeniveau) van de top van het onverstoord zand kan het zandige landschap gereconstrueerd worden (zie figuur 6). De top van het zand helt duidelijk af naar het noorden. Dit is in overeenstemming met de noordelijke ligging op de zandrug. Het hoogteverschil tussen de uitersten van het projectgebied bedraagt 1 m.

Het zeven van de bodemstalen levert geen enkel artefact op. Zoals eerdere studies in de regio aantonen situeren de meeste steentijdvindplaatsen zich op zuidgerichte hellingen (Ryssaert, 2010).

Fig. 5: Bodemsequentie in boring 52

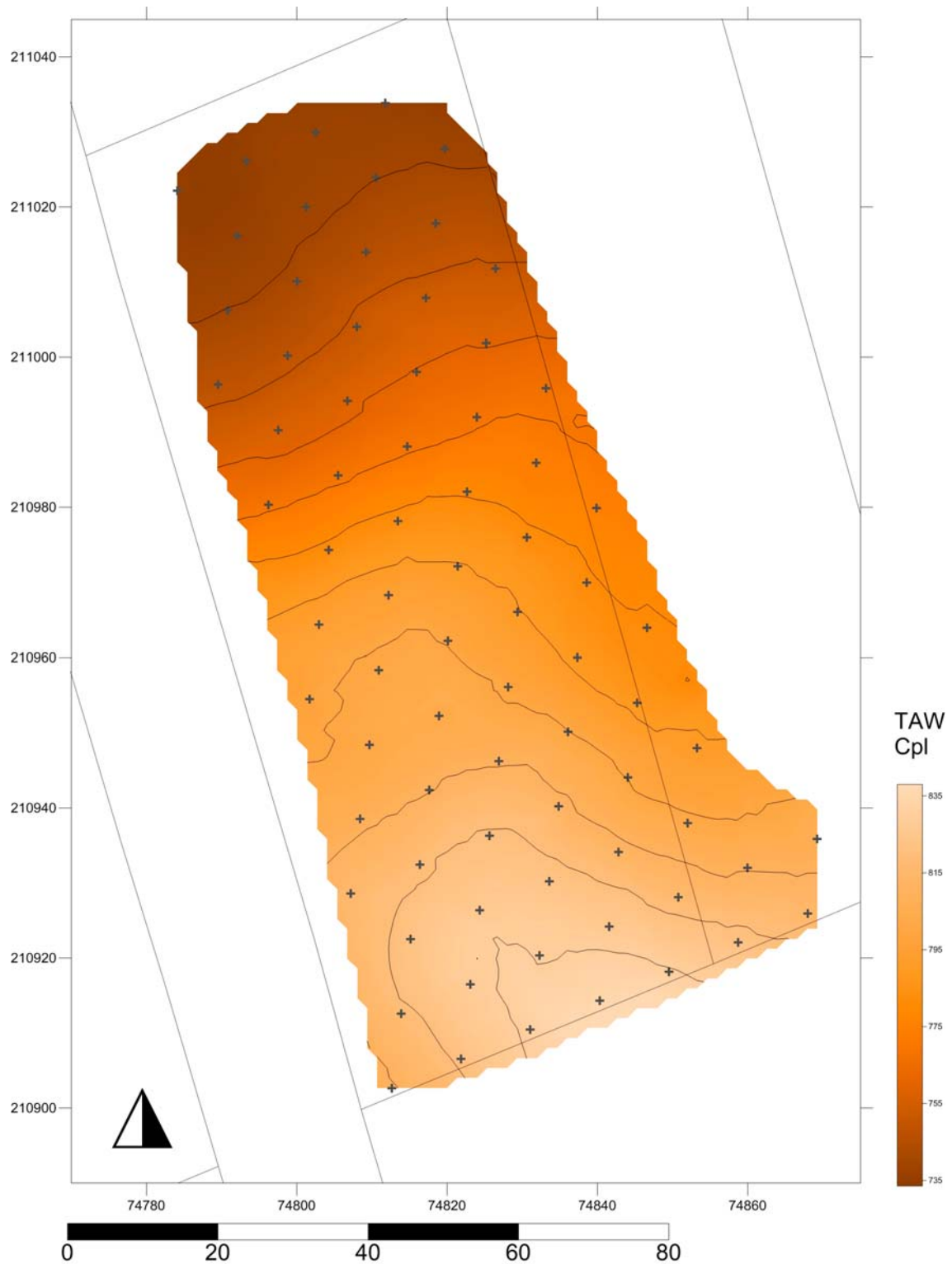

Fig. 6: Hoogtekaart van de zandige landschap op basis van de archeologische boringen

4. Besluit

Langs de Holle Weg op het domein Rijckvelde in Brugge is een archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Op basis van 75 boringen kan het zandige landschap ter hoogte van het projectgebied gereconstrueerd worden. Op deze noordgerichte helling van de zandrug tussen Brugge en Maldegem konden geen artefacten verzameld worden.

Raakvlak adviseert voor deze locatie geen vervolgonderzoek, maar wijst wel op het decreet ter bescherming van het archeologisch patrimonium van 30 juni 1993 (en latere wijzigingen en uitvoeringsbesluiten), wat onder andere aangifte van eventuele vondsten tijdens de werken inhoudt.

5. Bibliografie

Ryssaert Caroline, De Gryse Janiek, Tys Dries, Baeteman Cecile, Orbons Joep, Pype Pedro, Termote Delfien, Germonprez Dagmar, Perdaen Yves, 2010: Steentijdvondsten te Ver-Assebroek (Brugge, West-Vlaanderen): hoe het onderzoek van een middeleeuws kasteel naar een steentijdlandschap kan leiden, *Notae Praehistoricae* 30, p43-48

Verhagen Philip, Rensink Eelco, BatsS Machteld & Crombé Philippe, 2011: *Optimale strategieën voor het opsporen van steentijdvindplaatsen met behulp van booronderzoek: een statistisch perspectief*, 50p

Vanacker Reinoud, 1985: *Studie van de prehistorische bewoning in het oosten van Brugge aan de hand van de lithische artefacten*, 335p

<http://www.giswest.be/bodemkaart>

<http://www.giswest.be/topografische-kaarten-ngi>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/10537>

http://www.kbr.be/collections/cart_plan/ferraris/ferraris_nl.html